



Acte d'inauguració del curs acadèmic 2021-2022 de la Universitat Politècnica de Catalunya

Parlament del president del Consell Social

Consellera, rector, secretària general, autoritats, membres de la comunitat universitària, representants d'empreses i institucions, senyora Carme Trilla, amigues, amics ... Aquells que sou aquí físicament i els qui ens segueu a distància.

Vull felicitar la Universitat per la tasca desenvolupada durant el 2021 que ens ha descrit la secretària general i que el vídeo que hem vist il·lustra plenament. La UPC ha estat capaç de reaccionar davant l'adversitat de la pandèmia de manera que n'hem minimitzat els efectes per als membres de la comunitat universitària i hem pogut mantenir l'organització en bona marxa. Això ha estat sobretot gràcies a l'esforç i compromís de tothom: PDI, PAS i estudiantat.

Vull felicitar també aquells que heu rebut un guardó durant el 2020. Enhorabona per la tasca que feu. Fer l'exercici de recopilar tots els premis que han rebut els membres de la nostra comunitat ajuda a visualitzar el nivell d'excel·lència de la tasca que es desenvolupa a la UPC, alhora que és una manera de mostrar a la societat que fem un bon ús dels recursos que ens dedica.

I felicitats, també, als guanyadors i guanyadores dels premis convocats per la UPC aquest 2021. Aquest premi reconeixen la magnífica tasca que feu alhora que en donen visibilitat.

Gràcies, Carme, per la vostra magnífica tasca. Si alguna cosa m'ha quedat clara és que tenim molta feina per fer i que no tindrem cohesió social sense polítiques molt valentes en habitatge social. És colpidor.

Avui inaugurarem el curs acadèmic 2020-2021 i aquesta hauria de ser la meva darrera inauguració de curs.

He fet un repàs dels meus parlaments en els diferents actes en què he participat aquests anys i hi he trobat unes "constants en evolució", que em permeto rescatar:

1. Una transició del problema del canvi climàtic a la crisi climàtica
2. Referències constants a la Catalunya industrial
3. El finançament universitari.
4. Una reivindicació del paper de la UPC en la història recent

La UPC front la crisi climàtica

Històricament ens han inculcat el *mantra* que a la península ibèrica no hi havia energia primària, bàsicament perquè creïem que l'energia primària era el petroli, el carbó i el gas o l'urani i el plutoni... però teníem i en abundància la més primària de les energies, la que és la mare de totes les altres: el Sol.

Cada dia el Sol ens envia 173.000 terawatts d'energia, mentre el consum mundial és de 16 terawatts, és a dir, més de 10.000 vegades el que necessita tota la humanitat.

Els segles XIX i XX, el problema era la dificultat tecnològica per poder aprofitar l'energia de flux (bàsicament renovable); per això, la revolució industrial ens va llançar als braços de les energies d'estoc, que són altament contaminants.

El segle XX i sobretot ja el XXI, les tecnologies per aprofitar les energies renovables fluents estan prou més que madures i estem en condicions de substituir les energies fòssils sense renunciar a res.

Caldria, això sí, descentralitzar i democratitzar la generació d'energia, en la mesura que ho està el consum.

A ningú se li escapa que aquesta transició energètica, a part d'afavorir la butxaca d'empreses i ciutadans, és l'eina més eficaç per fer front a l'emergència climàtica, al meu entendre, el gran repte de la nostra generació.

I qui avui està en la millor posició per fer-se seu aquest repte social i econòmic de primer ordre som nosaltres, les universitats politècniques.

Tenim els ingredients necessaris a l'abast:

- Energia primària gratuïta.
- Tecnologies pròpies, madures i provades al mercat que han estat produint els quilowatts/hora més nets, més segurs i més competitius les últimes dècades.
- Professionals capaços de conduir el sector energètic de l'era analògica de les energies fòssils a l'era renovable digital del nou paradigma.

Què ens manca, doncs? Que els reguladors del sistema i de la competència, que el legislador en última instància, facilitin l'entrada de les renovables al sistema elèctric i deixin de subvencionar les externalitats de cost de les energies contaminants, les més evidents: els gasos amb efecte d'hivernacle i la contaminació, per no parlar de la vetlla dels residus nuclears.

No estic aportant res de nou, fa 25 anys que estem així! 25 anys de polítiques de curta volada en la matèria fan que ara l'energia renovable ens la vulguin portar de fora. Avui estem dient no a una línia MAT que s'està tramitant per portar de l'Aragó l'energia renovable que aquí hem refusat...

Els parcs eòlics de Vilopriu i el de Pení, dels primers de l'Estat espanyol, construïts amb tecnologia Ecotècnia (UPC 100 %), passada la seva vida útil (uns 20 anys), foren desmantellats. Avui us convido que visiteu els emplaçaments i constatareu que no en queda ni rastre! => un parc eòlic —també un de solar— són reversibles, no produeixen emissions a l'atmosfera al llarg de la seva vida útil i són compatibles amb l'activitat del sector primari preexistent.

Caldria, per tant, fer socialment compatible l'afectació del paisatge, una afectació temporal i del tot subjectiva, perquè avui és necessària per al progrés del país i també per fixar llocs de treball qualificats en l'entorn rural, cosa que evitaria la despoblació i l'abandó de l'activitat en el sector primari. Aquesta és la qüestió.

Permeteu-me que destaquï 2 països en els quals, sovint, ens agrada emmirallar-nos: Dinamarca i Suècia.

- Dinamarca fa dècades va apostar per les renovables i amb això va ajudar que Vestas (la seva Ecotècnia) sigui avui líder mundial en tecnologia de turbines eòliques.

A Catalunya vam fer el contrari: el projecte d'Ecotècnia va haver de passar a mans d'Alstom primer i de GE després... Avui, continuem posant traves a tot el desenvolupament renovable instal·lable a casa nostra, defensant-lo però a casa dels altres.

- Suècia, és el cas contrari. Separada de Dinamarca tan sols per l'estret d'Öresund, ha apostat per l'energia nuclear.

Estaria bé que ens decidíssim a quin dels dos països ens volem assemblar per posar-nos-hi a favor, perquè l'alternativa a no decidir és aquell "no a tot" tan nostrat...

Un país industrial, innovació i progrés social

Som un país que de vegades oblida que és industrial i, fins i tot, li arriba a girar l'esquena a la indústria. Som també un país de serveis, de turisme i de coneixement. La bona notícia és que tot plegat és compatible.

Quan la crisi ens assota, el turisme escampa i així redescobrim que la indústria és qui aguanta el país en els mals moments. La indústria és aquella estructura que Barcelona té amagada en el rerepaís i que, malgrat ella mateixa, la sosté.

Catalunya féu la revolució industrial sense tenir ni energia ni tecnologia pròpies. És un cas únic al món. Des d'aleshores, aquesta mentalitat emprenedora industrial ha gestat un ecosistema d'empreses competitives que exporten molt per sobre del seu pes en el PIB.

Exportar és estar en la competició mundial, on tan sols subsisteixen els innovadors. Per innovar cal incorporar nou coneixement. Si això passa, preguntem-nos d'on surt aquest

nou coneixement... Si rebusquem rere els departaments d'innovació d'aquestes empreses catalanes, directament o indirecta hi trobarem la Universitat Politècnica de Catalunya, en una relació simbiòtica, el fruit de la qual és el progrés.

D'aquestes empreses que sovint tenen quotes de mercat mundial de dos dígit, algun autor local en diu multinacionals de butxaca. A Alemanya en diuen campions ocults, i són un molt bon mitjà per assolir una societat competitiva, justament retribuïda, més cohesionada i per tant més resilient.

El finançament universitari. Estabilitat pressupostària per a la UPC

La millor inversió social que podem fer, juntament amb la sanitat, és el coneixement. La Universitat que ens mereixem requereix un finançament d'acord amb el que volem que sigui, un finançament estable per assolir i consolidar la societat del coneixement, altra vegada en la cerca de la cohesió social i la resiliència.

Malgrat tot, avui, i sense els recursos necessaris, el nostre compromís de donar resposta a les necessitats reals de la societat resta intacte.

Aquesta pandèmia ha fet palès, amb tota la cruesa, el valor de la ciència i de la tecnologia, tan necessàries per combatre-la, però sense el nivell de compromís de tota la comunitat universitària, no ens n'hauríem sortit.

L'any 2020, ens vam dotar de l'eina que relliga tot el que he esmentat: el Pacte Nacional per a la Societat del Coneixement. Aquest acord de país ha de ser la guia del Govern per definir la política universitària i l'estratègia de recerca, desenvolupament i innovació de Catalunya, perquè les universitats continuïn essent un element cabdal en la resolució dels desequilibris socials que la COVID ha portat fins a l'extrem.

No vull acabar sense fer referència als **50 anys de la UPC**.

Soc conscient que som a les acaballes del 50 aniversari, que la pandèmia ens ha desdibuixat, però si les olimpíades de Tòquio 2020 s'han celebrat el 2021, permeteu-me que continuï pensant que és un bon moment per repassar el progrés que la UPC ha pogut acompanyar durant aquests 50 anys: hem fet arribar la llum, el gas, l'aigua potable, el telèfon i internet a totes les llars gràcies als pantans, les nuclears, els cicles combinats, la xarxa d'aigua potable, però també hem participat en la salut fluvial gràcies a la depuració d'aigües residuals i industrials, hem participat en el desenvolupament de la xarxa de transport (carreteres, trens i aeroports), en l'arribada generalitzada de les telecomunicacions a les llars, en el desenvolupament urbanístic... Segons la Carme Trilla ens queda molta feina per fer... i un llarg etcètera d'avenços en què la tecnologia ha portat progrés i benestar i que ens han permès tancar l'abisme que la dictadura va obrir entre nosaltres i la resta de països desenvolupats. En tots i cadascun d'aquests avenços, la UPC ha estat pal de paller i és per això que la marca UPC té tant de valor.

I arriba el moment de donar les gràcies...

Estic molt agraït a la UPC pel que m'ha donat, per haver-me fet sentir part d'una estructura social vital per redreçar desequilibris. La UPC és el que són les seves persones i, per tant, volia agrair al rector Giró, al rector Fossas, al rector Torres, al rector Crespo i als seus equips, amb els quals he tingut el privilegi de treballar, haver-me acollit a casa seva i haver-me ajudat a transformar-la en casa meva.

Gràcies a totes les persones que he conegut i que m'heu ensenyat la UPC i que m'heu acompanyat per la UPC (Terrassa, Castelldefels, Manresa, Vilanova, Sant Cugat, Diagonal i Besòs).

Deixeu-me donar un gràcies especial a l'Anna Serra i la Magda Rodríguez, que han estat un suport clau i incondicional perquè jo pogués comprendre les complexitats de la Universitat i per poder teixir-hi complicitats. Vosaltres m'ho heu fet molt fàcil.

Gràcies, en definitiva, a tota la comunitat universitària. La marca UPC és un gran actiu social que capitalitza la feina de tots en els darrers 50 anys, o 150, segons com es compti.

Que tinguem bon vent! I bon curs 2021-2022!